

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงผสมผสาน (Mixed Method) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการบริหารสำหรับพยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วยโรงพยาบาลศูนย์ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และศึกษาความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการบริหารสำหรับพยาบาลหัวหน้าโรงพยาบาลศูนย์ภาคตะวันออกเฉียงเหนือไปใช้ วิธีดำเนินการวิจัยเป็นดังนี้

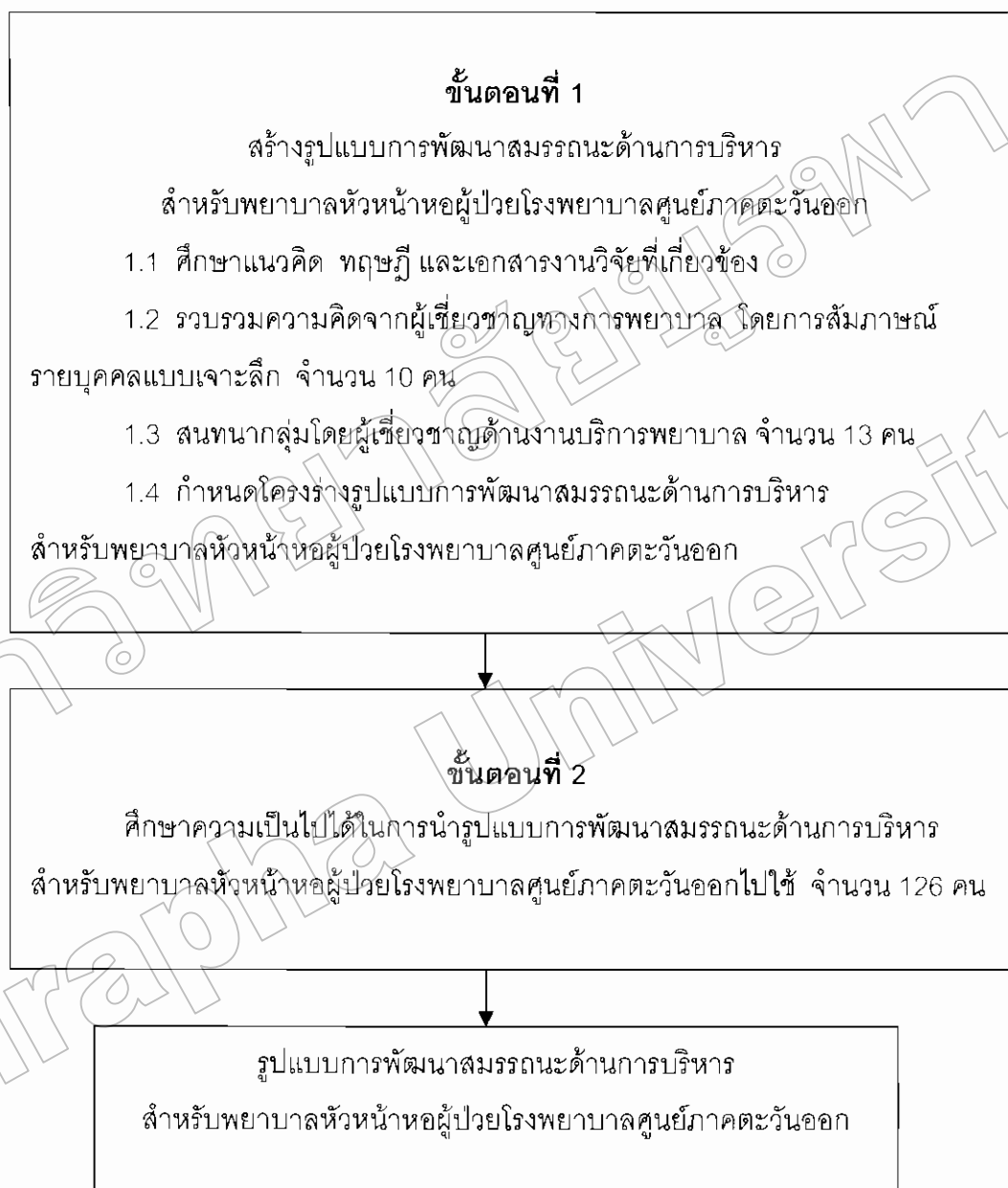
ขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 สร้างรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการบริหาร สำหรับพยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วยโรงพยาบาลศูนย์ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ดำเนินการดังนี้

1. ศึกษา เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาสมรรถนะด้านการบริหารของพยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วยโรงพยาบาลศูนย์ จากแนวคิดทฤษฎีต่าง ๆ
2. รวบรวมความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะด้านการบริหารของพยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วยโรงพยาบาลศูนย์ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และแนวทางการพัฒนาสมรรถนะด้านการบริหารของพยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วยโรงพยาบาลศูนย์ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการสัมภาษณ์รายบุคคลแบบเจาะลึกผู้เชี่ยวชาญทางการแพทย์พยาบาลในระดับและประสบการณ์ต่าง ๆ จำนวน 10 คน จากนั้นวิเคราะห์เนื้อหาจากการสัมภาษณ์และประมวลสรุป
3. สันทนากลุ่มโดยผู้เชี่ยวชาญด้านการบริการพยาบาล จำนวน 13 คน วิเคราะห์เนื้อหาจากการสนทนากลุ่มและประมวลสรุป
4. กำหนดโครงร่างรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการบริหารสำหรับพยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วยโรงพยาบาลศูนย์ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการบริหารสำหรับพยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วยโรงพยาบาลศูนย์ภาคตะวันออกเฉียงเหนือไปใช้ โดยสอบถามความคิดเห็นของพยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วยโรงพยาบาลศูนย์ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 4 แห่ง จำนวน 126 คน เพื่อประเมินความเหมาะสมในการนำรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการบริหารสำหรับพยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วยโรงพยาบาลศูนย์ภาคตะวันออกเฉียงเหนือไปใช้

จากขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย แสดงเป็นแผนผังได้ดังนี้

ภาพที่ 4 ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 สร้างรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการบริหารสำหรับพยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วยโรงพยาบาลศูนย์ภาคตะวันออกเฉียง

ขั้นตอนการสร้างรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการบริหารสำหรับพยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วยโรงพยาบาลศูนย์ภาคตะวันออกเฉียง ประกอบด้วยขั้นตอนย่อย ๆ ดังนี้

1. การศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1.1 ศึกษากระบวนการบริหารงาน สมรรถนะด้านการบริหาร บทบาทด้านการบริหารของหัวหน้าหอผู้ป่วย การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ กิจกรรมการพัฒนาสมรรถนะด้านการบริหารสำหรับพยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วย จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1.2 วิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำสาระมาเป็นกรอบแนวคิด โครงสร้างองค์ประกอบ ความสัมพันธ์ของโครงสร้างรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการบริหารสำหรับพยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วยโรงพยาบาลศูนย์ภาคตะวันออกเฉียง และเป็นแนวคำถามเบื้องต้น สำหรับใช้ประกอบการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ

1.3 สร้างแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับสมรรถนะและแนวทางการพัฒนาสมรรถนะด้านการบริหารสำหรับพยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วยโรงพยาบาลศูนย์ภาคตะวันออกเฉียง โดยเป็นคำถามปลายเปิดเพื่อนำไปสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ (รายละเอียดของแบบสัมภาษณ์อยู่ในภาคผนวก)

1.4 นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ พิจารณาตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา ภาษาที่ใช้และปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปสัมภาษณ์

2. รวบรวมความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญทางการแพทย์โดยการสัมภาษณ์รายบุคคลแบบเจาะลึก จำนวน 10 คน

ในการรวบรวมความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทางการแพทย์โดยการสัมภาษณ์รายบุคคลแบบเจาะลึก ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

2.1 กำหนดกลุ่มผู้เชี่ยวชาญทางการแพทย์ จำนวน 10 คน

2.1.1 สืบค้นรายชื่อผู้เชี่ยวชาญจากผลงานการเขียนตำรา เอกสาร บทความ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการบริหารการพยาบาล สมรรถนะ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ โดยเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์เกี่ยวกับการบริหารการพยาบาล และการพัฒนาสมรรถนะบุคลากรทางการแพทย์ในสถานบริการสุขภาพหรือในสถาบันการศึกษาทั้งภาครัฐและเอกชน

2.1.2 นำรายชื่อผู้เชี่ยวชาญที่สืบค้นได้ปรึกษาอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์

2.1.3 เลือกผู้เชี่ยวชาญแบบเจาะจงตามคุณสมบัติ จำแนกเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

2.1.3.1 ผู้บริหารการพยาบาลในโรงพยาบาล จำนวน 4 คน

โดยมีคุณสมบัติดังนี้

- 1) เป็นพยาบาลวิชาชีพชั้นทะเบียนเป็นผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ชั้นหนึ่ง ดำรงตำแหน่งหัวหน้ากลุ่มการพยาบาลหรือผู้ตรวจการพยาบาล
- 2) วุฒิการศึกษาไม่น้อยกว่าระดับปริญญาโท
- 3) มีประสบการณ์ด้านการบริหารมากกว่า 5 ปี
- 4) มีผลงานการเขียนตำรา เอกสาร บทความหรืองานวิจัย
- 5) มีผลงานดีเด่นเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน

2.1.3.2 ผู้บริหารงานบริการพยาบาลในโรงพยาบาล จำนวน 3 คน

โดยมีคุณสมบัติดังนี้

- 1) เป็นพยาบาลวิชาชีพชั้นทะเบียนเป็นผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ชั้นหนึ่ง ดำรงตำแหน่งหัวหน้างานการพยาบาลหรือหัวหน้าหอผู้ป่วย
- 2) วุฒิการศึกษาไม่น้อยกว่าระดับปริญญาโท
- 3) มีประสบการณ์ด้านการบริหารมากกว่า 5 ปี
- 4) ผลงานดีเด่นเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน

2.1.3.3 นักวิชาการในสถาบันการศึกษาที่มีความเชี่ยวชาญด้านการบริหารการพยาบาล จำนวน 3 คน โดยมีคุณสมบัติ ดังนี้

- 1) วุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอก
- 2) มีประสบการณ์การสอนเกี่ยวกับการบริหารทางการพยาบาล สมรรถนะด้านการบริหารและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในระดับบัณฑิตศึกษามากกว่า 5 ปี
- 3) มีผลงานการเขียนตำรา เอกสาร บทความหรือผลงานวิจัย

2.2 การสัมภาษณ์รายบุคคลแบบเจาะลึก (In-depth Interview)

ในการรวบรวมความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญโดยการสัมภาษณ์รายบุคคลแบบเจาะลึก ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

2.2.1 นัดหมายผู้เชี่ยวชาญเพื่อนำเอกสารที่ผ่านการตรวจสอบความเหมาะสมจากอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ เสนอให้ผู้เชี่ยวชาญได้ศึกษาก่อนการสัมภาษณ์ (ผู้เชี่ยวชาญที่มีภูมิลำเนาอยู่ต่างจังหวัด ผู้วิจัยโทรศัพท์ขออนุญาตส่งเอกสารทางไปรษณีย์) เอกสารที่นำส่งผู้เชี่ยวชาญจำนวน 2 ชุด ประกอบด้วย 1) แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างชนิด

ปลายเปิด ประกอบด้วยข้อคำถาม 4 ข้อ และ 2) คำโครงวิทยานิพนธ์ฉบับย่อ (รายละเอียดของแบบสัมภาษณ์อยู่ในภาคผนวก)

2.2.2 นัดหมายวัน เวลา และสถานที่สำหรับการสัมภาษณ์ตามความสะดวกของผู้เชี่ยวชาญ

2.2.3 สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 10 คน ระหว่างวันที่ 13 มกราคม 2549 ถึงวันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2549 โดยผู้วิจัยสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญในสถานที่ปฏิบัติงานของผู้เชี่ยวชาญซึ่งอยู่ในเขตภาคตะวันออกเฉียงและกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย 1) วิทยาลัยพยาบาลพระปกเกล้า 2) โรงพยาบาลพระปกเกล้า 3) โรงพยาบาลชลบุรี 4) คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา 5) วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ชลบุรี 6) ฝ่ายการพยาบาล โรงพยาบาลศิริราช 7) ฝ่ายการพยาบาล โรงพยาบาลเจ้าพระยา และ 8) ฝ่ายการพยาบาล โรงพยาบาลเซนต์หลุยส์ สำหรับผู้เชี่ยวชาญที่มีภูมิลำเนาและสถานที่ปฏิบัติงานอยู่ต่างจังหวัด ผู้วิจัยขออนุญาตผู้เชี่ยวชาญในการสัมภาษณ์ทางโทรศัพท์และบันทึกเทปการสนทนา โดยการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่านใช้เวลาโดยเฉลี่ย 1 ชั่วโมง 30 นาที สถานที่ในการสัมภาษณ์มีความเป็นส่วนตัว เงียบสงบ ภายใต้บรรยากาศที่เป็นกันเอง ผู้วิจัยจัดบันทึกขณะสัมภาษณ์ และขออนุญาตผู้เชี่ยวชาญในการบันทึกเทป ลักษณะการสัมภาษณ์ไม่ถามชี้แนะและเป็นการสัมภาษณ์แบบมีปฏิสัมพันธ์ (Interactive Interview) ตามข้อคำถามที่กำหนดไว้ในแบบสัมภาษณ์ โดยนำร่างรูปแบบการพัฒนาศมรรถนะด้านการบริหารสำหรับพยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วยโรงพยาบาลศูนย์ภาคตะวันออกเฉียง ซึ่งวิเคราะห์ได้จากทบทวนทฤษฎี แนวคิด หลักการ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาประกอบการซักถามเพิ่มเติม เพื่อให้ความเห็นที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญมีความครอบคลุมในประเด็นที่ศึกษา การสนทนาซักถามได้ดำเนินไปอย่างเป็นธรรมชาติ เปิดโอกาสให้ผู้ให้สัมภาษณ์ตอบคำถามอย่างอิสระตามความคิดเห็น ความรู้สึก ประสบการณ์ และการรับรู้เกี่ยวกับการพัฒนาศมรรถนะด้านการบริหารสำหรับพยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วยโรงพยาบาลศูนย์ภาคตะวันออกเฉียง ทั้งนี้ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์เจาะลึกในประเด็นสำคัญเพิ่มเติมจนหมดไม่พบข้อสงสัย กล่าวทบทวนข้อมูลและประเด็นสำคัญเพื่อตรวจสอบความเข้าใจที่ตรงกัน ภายหลังจากสัมภาษณ์สิ้นสุดผู้วิจัยมอบของที่ระลึกและขอบคุณในความร่วมมือของผู้เชี่ยวชาญ

2.3 วิเคราะห์เนื้อหาและประมวลสรุปความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญที่ได้จากสัมภาษณ์ในชั้น 2.2.3 ซึ่งมีวิธีการดังนี้

2.3.1 พิจารณาเนื้อหาที่รวบรวมได้และนำมาจำแนกตามรูปแบบการพัฒนาศมรรถนะด้านการบริหารใน 4 องค์ประกอบ

2.3.2 พิจารณารูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการบริหารของพยาบาล หัวหน้าหอผู้ป่วย เข้าในหมวดหมู่ของกระบวนการบริหารแต่ละองค์ประกอบ

2.3.3 วิเคราะห์สรุปข้อมูลความคิดเห็นที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญ เพื่อสรุปเป็น โครงร่างรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการบริหารสำหรับพยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วยโรงพยาบาล ศูนย์ภาคตะวันออกเฉียงเหนือในแต่ละองค์ประกอบ

2.3.4 นำสาระเกี่ยวกับโครงร่างรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการบริหาร สำหรับพยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วยโรงพยาบาลศูนย์ภาคตะวันออกเฉียงเหนือใน แต่ละองค์ประกอบ เสนออาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมของการใช้ภาษา และ การแปลความหมายข้อมูล ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ

2.3.5 วิเคราะห์โครงร่างรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการบริหารสำหรับ พยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วยโรงพยาบาลศูนย์ภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่ได้ เพื่อพิจารณาสั่งแนวทางใน การกำหนดประเด็นการสนทนากลุ่มต่อไป

3. การสนทนากลุ่มโดยผู้เชี่ยวชาญด้านงานบริการพยาบาลจำนวน 13 คน

ในการรวบรวมความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านงานบริการพยาบาลโดยการสนทนา กลุ่ม (Focus Group Discussion) เพื่อประเมินความคิดเห็น ความต้องการและพิจารณาโครงร่าง รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการบริหารสำหรับพยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วยโรงพยาบาลศูนย์ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

3.1 กำหนดกลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านงานบริการพยาบาล จำนวน 13 คน

3.1.1 สืบค้นรายชื่อผู้เชี่ยวชาญจากผลงานการเขียนเอกสาร บทความ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับงานบริการพยาบาล เป็นผู้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ใน การบริการพยาบาลและปฏิบัติงานในโรงพยาบาลศูนย์ภาคตะวันออกเฉียงเหนือทั้ง 4 แห่ง

3.1.2 นำรายชื่อผู้เชี่ยวชาญที่สืบค้นได้ปรึกษาอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์

3.1.3 เลือกผู้เชี่ยวชาญด้านงานบริการพยาบาลที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาล ศูนย์ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจงตามคุณสมบัติดังนี้

1) เป็นพยาบาลวิชาชีพชั้นทะเบียนเป็นผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลและ การผดุงครรภ์ชั้นหนึ่ง

2) การศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป

3) มีประสบการณ์การทำงานด้านการบริหารงานบริการพยาบาล

และการพัฒนาบุคลากร 5 ปีขึ้นไป

4) ดำรงตำแหน่งหัวหน้างานการพยาบาลเฉพาะสาขา ผู้ตรวจการพยาบาลที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการนิเทศให้คำปรึกษาแก่พยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วย หรือพยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วย

3.2 การสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)

ในการรวบรวมความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญโดยการสนทนากลุ่ม ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

3.2.1 ดำเนินการนัดหมายผู้เชี่ยวชาญในระหว่างวันที่ 1 พฤษภาคม 2549 ถึง วันที่ 9 พฤษภาคม 2549 และนำเอกสารที่ผ่านการตรวจสอบความเหมาะสมจากอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ เสนอให้ผู้เชี่ยวชาญได้ศึกษาก่อนการสนทนากลุ่ม เอกสารมี 2 ชุด ประกอบด้วย 1) แนวทางในการสนทนากลุ่ม 2) คำโครงการวิทยานิพนธ์ฉบับย่อ (รายละเอียดแนวทางในการสนทนากลุ่มอยู่ในภาคผนวก) โดยผู้วิจัยเดินทางไปพบผู้เชี่ยวชาญซึ่งปฏิบัติงานในโรงพยาบาลชลบุรี โรงพยาบาลระยอง โรงพยาบาลพระปกเกล้า และโรงพยาบาลเจ้าพระยาอภัยภูเบศร

3.2.2 กำหนดการสนทนากลุ่มในวันที่ 22 พฤษภาคม 2549 ระยะเวลา 09.00-12.00 น. สถานที่ห้องประชุมกลุ่มการพยาบาล โรงพยาบาลชลบุรี

3.2.3 เตรียมความพร้อมในการทำหน้าที่ดำเนินการสนทนากลุ่ม โดยศึกษาวิธีการสนทนากลุ่ม เทคนิคและทักษะที่ใช้ในการสนทนากลุ่ม ศึกษาข้อมูลของผู้เข้าร่วมสนทนาทำความเข้าใจประเด็นและแนวทางในการสนทนากลุ่ม จัดเตรียมอุปกรณ์ต่าง ๆ ให้มีความพร้อมใช้ เช่น เทปบันทึกเสียง แถบเสียง สมุด ปากกาสำหรับจดบันทึก กล้องถ่ายรูป เป็นต้น เพื่อป้องกันความผิดพลาดที่อาจเกิดจากการใช้อุปกรณ์ดังกล่าว จัดเตรียมของที่ระลึก ตลอดจนการเตรียมความพร้อมของผู้ช่วยวิจัยและผู้อำนวยความสะดวกแก่ผู้ร่วมสนทนากลุ่ม

3.2.4 การสนทนากลุ่ม ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

3.2.4.1 สร้างสัมพันธภาพเพื่อให้เกิดความไว้วางใจและสร้างบรรยากาศความเป็นกันเอง โดยผู้วิจัยเริ่มต้นทักทายด้วยท่าทีสุภาพเป็นมิตร แนะนำตนเองและกลุ่ม เพื่อให้ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มได้ผ่อนคลายและรู้สึกคุ้นเคย กล่าวขอบคุณทุกท่านที่มาร่วมในการสนทนากลุ่ม ชี้แจงเป้าหมายของการสนทนาซึ่งผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มสามารถเสนอความคิดเห็นได้อย่างอิสระโดยไม่ต้องกังวลเรื่องถูกผิด และขออนุญาตให้ผู้ช่วยวิจัยบันทึกการสนทนากลุ่มพร้อมทั้งบันทึกเทปการสนทนา

3.2.4.2 ผู้วิจัยจุดประเด็นการสนทนาตามแนวทางในการสนทนากลุ่ม เพื่อยืนยันความเห็นจากผู้ปฏิบัติ เกี่ยวกับโครงสร้างรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการบริหาร สำหรับพยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วยโรงพยาบาลศูนย์ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในประเด็นสมรรถนะที่มีความสำคัญและจำเป็นต่อความสามารถในการบริหารแต่ละองค์ประกอบ พร้อมทั้งวิธีการแนวทางที่เหมาะสมในการพัฒนา

3.2.4.3 ผู้วิจัยซึ่งทำหน้าที่ดำเนินการสนทนา ควบคุมกลุ่มสนทนาให้อยู่ในประเด็น กำกับเวลา กระตุ้นให้สมาชิกในกลุ่มแสดงความคิดเห็นร่วมกันในประเด็นที่ต้องการ

3.2.4.4 เปิดโอกาสให้ผู้ร่วมสนทนาซักถามข้อสงสัย จากนั้นผู้วิจัยสรุปประเด็นต่าง ๆ ที่ได้จากการสนทนากลุ่ม กล่าวขอบคุณผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่ม ยืนยันถึงคุณค่าและประโยชน์ของสิ่งที่ได้จากการสนทนา

3.2.4.5 มอบของที่ระลึกและขอบคุณผู้เข้าร่วมสนทนาที่ให้ความร่วมมือ

4. กำหนดโครงสร้างรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการบริหารสำหรับพยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วยโรงพยาบาลศูนย์ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ในการกำหนดโครงสร้างรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการบริหารสำหรับพยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วยโรงพยาบาลศูนย์ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผู้วิจัยได้บูรณาการประเด็นความคิดเห็นและข้อมูลที่ได้จากวิเคราะห์เนื้อหาการสนทนากลุ่ม การจัดหมวดหมู่ข้อมูล และประมวลสรุปโครงสร้างรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการบริหารสำหรับพยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วยโรงพยาบาลศูนย์ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประกอบด้วยองค์ประกอบ 3 มิติ ดังนี้

มิติที่ 1 แนวคิดและทฤษฎี

แนวคิดและทฤษฎี ประกอบด้วยการบริหารจัดการสมัยใหม่ องค์การและพฤติกรรมองค์การ ภาวะผู้นำ ศาสตร์และทฤษฎีการพยาบาล คุณภาพและการบริหารคุณภาพ การบริหารและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

มิติที่ 2 สมรรถนะของผู้บริหาร

สมรรถนะของผู้บริหาร ประกอบด้วยสมรรถนะที่สำคัญและจำเป็น และสมรรถนะตามกระบวนการบริหาร 4 องค์ประกอบ คือ สมรรถนะด้านการวางแผน สมรรถนะด้านการจัดระบบงาน สมรรถนะด้านการนำ และสมรรถนะด้านการควบคุม

มิติที่ 3 การปฏิบัติการบริหารและการวิจัยการบริหาร

การปฏิบัติการบริหารและการวิจัยการบริหารแบ่งเป็นการปฏิบัติการบริหาร ซึ่งประกอบด้วย 1) กรณีศึกษา 2) ฝึกประสบการณ์บริหาร 3) ฝึกบริหารการปฏิบัติงาน (ระบบ Mentor) 4) มอบหมายงานโครงการเฉพาะ และ 5) ฝึกหัดความชำนาญโดยหมุนเวียนงาน

สำหรับการวิจัยการบริหารประกอบด้วย 1) การปฏิบัติการบริหาร แบบอย่างที่ดีเยี่ยมในการบริหาร (Best Practice) 2) การบริหารบริการพยาบาล 3) การบริหารเพื่อพัฒนาคุณภาพ และ 4) การเพิ่มประสิทธิภาพและคุณภาพ

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการบริหารสำหรับพยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วย โรงพยาบาลศูนย์ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ในขั้นตอนการศึกษาความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการบริหารสำหรับพยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วยโรงพยาบาลศูนย์ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

ประชากร

ประชากร คือ พยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วยที่ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งเป็นเวลาไม่น้อยกว่า 1 ปี และไม่อยู่ในระหว่างลาศึกษาต่อหรือฝึกอบรม ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลศูนย์ภาคตะวันออกเฉียงเหนือจำนวน 4 แห่ง ได้แก่ โรงพยาบาลชลบุรี โรงพยาบาลระยอง โรงพยาบาลพระปกเกล้า และ โรงพยาบาลเจ้าพระยาอภัยภูเบศร จำนวนทั้งสิ้น 126 คน (สำรวจข้อมูลจากกลุ่มการพยาบาลโรงพยาบาลศูนย์ทั้ง 4 แห่ง เดือนมีนาคม 2550)

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรพยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วยโรงพยาบาลศูนย์ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

โรงพยาบาลศูนย์	ประชากร (คน)
1. โรงพยาบาลชลบุรี	35
2. โรงพยาบาลระยอง	26
3. โรงพยาบาลพระปกเกล้า	37
4. โรงพยาบาลเจ้าพระยาอภัยภูเบศร	28
รวม	126

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้แบ่งเป็น 2 ส่วนตามขั้นตอนการวิจัย ดังนี้

ส่วนที่ 1 เครื่องมือในการสร้างรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการบริหารสำหรับพยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วยโรงพยาบาลศูนย์ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยรวบรวมความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้วยการสัมภาษณ์รายบุคคลแบบเจาะลึกและการสนทนากลุ่ม ซึ่งผู้วิจัยเป็นผู้สัมภาษณ์และดำเนินการสนทนากลุ่ม เครื่องมือในเก็บรวบรวมข้อมูลในขั้นตอนนี้มี 2 ชุด คือ

1. แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างชนิดปลายเปิด ประกอบด้วยข้อคำถาม 4 ข้อ
2. แนวทางในการสนทนากลุ่ม ประกอบด้วยรายการประเด็นคำถาม

จำนวน 3 ข้อ

ส่วนที่ 2 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาความเป็นไปได้ ในการนำรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการบริหารสำหรับพยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วยโรงพยาบาลศูนย์ภาคตะวันออกเฉียงเหนือไปใช้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากโครงร่างรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการบริหารสำหรับพยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วยโรงพยาบาลศูนย์ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ แบ่งเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลส่วนบุคคลของพยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วยโรงพยาบาลศูนย์ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้แก่ อายุ เพศ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน ระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่งพยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วยและแผนกที่ปฏิบัติงาน

ตอนที่ 2 สอบถามแนวคิดและทฤษฎีที่ใช้ในการพัฒนาสมรรถนะด้านการบริหาร

จำนวน 11 ข้อ

ตอนที่ 3 สอบถามสมรรถนะของผู้บริหาร ประกอบด้วย

- 1) สมรรถนะที่สำคัญและจำเป็น จำนวน 14 ข้อ
- 2) สมรรถนะตามกระบวนการบริหาร 4 ด้าน คือ ด้านการวางแผน จำนวน 18 ข้อ ด้านการจัดระบบงาน จำนวน 27 ข้อ ด้านการนำ จำนวน 32 ข้อ และด้านการควบคุม จำนวน 27 ข้อ

ตอนที่ 4 สอบถามการปฏิบัติการบริหารและการวิจัยการบริหาร จำนวน 15 ข้อ

ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้ คือ

คะแนน 5 หมายถึง ข้อความมีความเหมาะสมในการนำไปใช้ ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

คะแนน 4 หมายถึง ข้อความมีความเหมาะสมในการนำไปใช้ ตรงกับความ
 คิดเห็นของท่านมาก

คะแนน 3 หมายถึง ข้อความมีความเหมาะสมในการนำไปใช้ ตรงกับความ
 คิดเห็นของท่านปานกลาง

คะแนน 2 หมายถึง ข้อความมีความเหมาะสมในการนำไปใช้ ตรงกับความ
 คิดเห็นของท่านน้อย

คะแนน 1 หมายถึง ข้อความมีความเหมาะสมในการนำไปใช้ ตรงกับความ
 คิดเห็นของท่านน้อยที่สุด

การแปลผล คัดคะแนนจำแนกเป็นรายด้านและโดยรวม โดยนำคะแนนของผู้ตอบ
 แบบสอบถามแต่ละคนมารวมกันแล้วหาค่าเฉลี่ย โดยใช้หลักการแปลผลค่าเฉลี่ยในการให้
 ความหมายคะแนนความเหมาะสมในการนำไปใช้ นำมาจัดระดับได้ 5 ระดับ และแปลความหมาย
 ผลคะแนนดังนี้ (ประคอง กรรณสูตร, 2542)

คะแนนเฉลี่ย 4.50-5.00 หมายถึง รูปแบบการพัฒนาศูนย์การบริการ
 สำหรับพยาบาลหัวหน้าหรือผู้ป่วยโรงพยาบาลศูนย์ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีความเหมาะสมมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.50-4.49 หมายถึง รูปแบบการพัฒนาศูนย์การบริการ
 สำหรับพยาบาลหัวหน้าหรือผู้ป่วยโรงพยาบาลศูนย์ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีความเหมาะสมมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.50-3.49 หมายถึง รูปแบบการพัฒนาศูนย์การบริการ
 สำหรับพยาบาลหัวหน้าหรือผู้ป่วยโรงพยาบาลศูนย์ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีความเหมาะสมปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.50-2.49 หมายถึง รูปแบบการพัฒนาศูนย์การบริการ
 สำหรับพยาบาลหัวหน้าหรือผู้ป่วยโรงพยาบาลศูนย์ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีความเหมาะสมน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00-1.49 หมายถึง รูปแบบการพัฒนาศูนย์การบริการ
 สำหรับพยาบาลหัวหน้าหรือผู้ป่วยโรงพยาบาลศูนย์ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีความเหมาะสมน้อยที่สุด

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ
 ด้วยวิธีการสัมภาษณ์รายบุคคลแบบเจาะลึก (In-depth Interview) และการสนทนากลุ่ม (Focus
 Group Discussion) ผู้วิจัยได้จัดทำแนวคำถามเพื่อการสัมภาษณ์และประเด็นการสนทนากลุ่ม
 จากการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ความตรงเชิงเนื้อหาจะแฝงอยู่ใน
 กระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูล เพราะผู้เชี่ยวชาญซึ่งเป็นผู้ให้ข้อมูล และมีส่วนร่วมในกระบวนการ

การวิจัยเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ มีประสบการณ์ความเชี่ยวชาญโดยตรงและมีความสนใจในเรื่องการบริหารการพยาบาลเป็นอย่างดี ในการสนทนากลุ่มมีความตรงเชิงเนื้อหาสอดคล้องกับความเป็นจริง ได้สาระความคิดรวบยอดจากกลุ่มผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่ม ตลอดจนความคิดเห็นและข้อมูลในเชิงลึกจากผู้ที่มีความรู้และความเชี่ยวชาญอย่างแท้จริง (ศิริพร จิรวัดมนกุล, 2546) นอกจากนี้ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลและอภิปรายร่วมกับอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือทุกชนิดของงานวิจัย ผู้วิจัยได้นำเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลทุกชุด เสนออาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความชัดเจน ความถูกต้องและความเหมาะสมของเครื่องมือก่อนนำไปเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยมีขั้นตอนการดำเนินการดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการรวบรวมความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทางการพยาบาล เพื่อกำหนดโครงร่างรูปแบบการพัฒนาศูนย์การบริการสำหรับพยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วยโรงพยาบาลศูนย์ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ แบ่งเป็น 2 ส่วน คือ 1) การสัมภาษณ์รายบุคคลแบบเจาะลึก 2) การสนทนากลุ่ม โดยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

1. การสัมภาษณ์รายบุคคลแบบเจาะลึก

1.1 นำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา เสนอผู้บังคับบัญชาของผู้เชี่ยวชาญทางการพยาบาลจำนวน 10 คน ซึ่งเป็นผู้ให้ข้อมูลโดยการให้สัมภาษณ์รายบุคคลแบบเจาะลึก

1.2 นำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา พร้อมเค้าโครงวิทยานิพนธ์ฉบับย่อ และแนวคำถามแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างชนิดปลายเปิด เสนอผู้เชี่ยวชาญด้วยตนเอง (ผู้เชี่ยวชาญที่ภูมิลำเนาอยู่ต่างจังหวัด ผู้วิจัยโทรศัพท์ขออนุญาตส่งเอกสารทั้งหมดทางไปรษณีย์) พร้อมทั้งนัดหมายวัน เวลาและสถานที่ในการสัมภาษณ์

1.3. เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์รายบุคคลแบบเจาะลึก ระหว่างวันที่ 9 มกราคม 2549 ถึง วันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2549 สถานที่ในการสัมภาษณ์ คือ สถานที่ปฏิบัติงานของผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่านซึ่งมีความเป็นส่วนตัว เงียบสงบ และบรรยากาศเป็นกันเอง ใช้เวลาการสัมภาษณ์ประมาณ 1 ชั่วโมง 30 นาที สำหรับผู้เชี่ยวชาญที่ปฏิบัติงานอยู่ต่างจังหวัด ผู้วิจัยติดต่อ ขออนุญาตและดำเนินการสัมภาษณ์ทางโทรศัพท์ในวันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2549

2. การสนทนากลุ่ม ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

2.1 นำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา เสนอผู้บังคับบัญชาของผู้เชี่ยวชาญที่จะเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม

2.2 นำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา พร้อมทั้งเค้าโครงวิทยานิพนธ์ฉบับย่อ โครงร่างรูปแบบการพัฒนาศรณะด้านการบริหารสำหรับพยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วยโรงพยาบาลศูนย์ภาคตะวันออกเฉียงและแนวทางการสนทนากลุ่มเสนอผู้เชี่ยวชาญ ระหว่างวันที่ 1 พฤษภาคม 2549 ถึง วันที่ 9 พฤษภาคม 2549 พร้อมทั้งนัดหมายวัน เวลา และสถานที่สำหรับการจัดสนทนากลุ่ม

2.3 เก็บรวบรวมข้อมูลจากการสนทนากลุ่มผู้เชี่ยวชาญจำนวน 13 คน ในวันที่ 22 พฤษภาคม 2549 ระหว่างเวลา 09.00-12.00 น. สถานที่ห้องประชุมกลุ่มการพยาบาลโรงพยาบาลชลบุรี โดยผู้วิจัยเป็นผู้นำกลุ่ม มีผู้จัดบันทึกการสนทนา 2 คน และผู้อำนวยการความสะดวกให้แก่ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่ม 1 คน

ขั้นตอนที่ 2 การเก็บรวบรวมข้อมูลการศึกษาความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบการพัฒนาศรณะด้านการบริหารสำหรับพยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วยโรงพยาบาลศูนย์ภาคตะวันออกเฉียงไปใช้ ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

1. ผู้วิจัยส่งหนังสือขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา ถึงผู้อำนวยการโรงพยาบาลศูนย์ภาคตะวันออกเฉียง จำนวน 4 แห่ง คือ โรงพยาบาลชลบุรี โรงพยาบาลระยอง โรงพยาบาลพระปกเกล้า และโรงพยาบาลเจ้าพระยาอภัยภูเบศร เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

2. ผู้วิจัยเสนอโครงการวิจัยต่อคณะกรรมการวิจัยและจริยธรรมโรงพยาบาลชลบุรี ก่อนดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในโรงพยาบาลชลบุรี

3. ผู้วิจัยดำเนินการติดต่อเข้าพบหัวหน้ากลุ่มการพยาบาล และผู้รับผิดชอบงานการศึกษาวิจัยของกลุ่มการพยาบาลโรงพยาบาลศูนย์ภาคตะวันออกเฉียงแต่ละแห่ง เพื่อแนะนำตัวชี้แจงวัตถุประสงค์การวิจัย และขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

4. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ไปให้ผู้รับผิดชอบของโรงพยาบาลระยอง 26 ฉบับ โรงพยาบาลพระปกเกล้า 37 ฉบับ โรงพยาบาลเจ้าพระยาอภัยภูเบศร 28 ฉบับ และโรงพยาบาลชลบุรี 35 ฉบับ รวมจำนวนทั้งสิ้น 126 ฉบับ เมื่อวันที่ 15 มิถุนายน 2549 และกำหนดเวลารับแบบสอบถามคืนภายใน 2 สัปดาห์

5. ผู้วิจัยตรวจสอบครบถ้วนความสมบูรณ์ของข้อมูลในแบบสอบถามที่ได้รับคืนจำนวน 126 ฉบับ นำแบบสอบถามที่มีการตอบครบถ้วนสมบูรณ์ทุกข้อจำนวน 126 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 และดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นตอนต่อไป

การพิทักษ์สิทธิของผู้ให้ข้อมูลและกลุ่มตัวอย่าง

เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยที่กระทำกับมนุษย์ อาจส่งผลกระทบต่อผู้ให้ข้อมูลและกลุ่มตัวอย่างได้ ผู้วิจัยตระหนักถึงความรับผิดชอบต่อการพิทักษ์สิทธิของผู้ให้ข้อมูลและกลุ่มตัวอย่าง ด้วยการป้องกันผลเสียและปัญหาที่อาจเกิดขึ้นกับผู้ให้ข้อมูลและกลุ่มตัวอย่างในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยดำเนินการดังนี้

1. การตัดสินใจเข้าร่วมการวิจัย

1.1 ผู้วิจัยจะอธิบายวัตถุประสงค์ของการวิจัยและขอความร่วมมือจากผู้ให้ข้อมูลด้วยตนเอง ผู้ให้ข้อมูลมีอิสระในการตัดสินใจให้ความร่วมมือในการสัมภาษณ์รายบุคคลแบบเจาะลึกและเข้าร่วมในการสนทนากลุ่ม

1.2 ขณะสัมภาษณ์และสนทนากลุ่ม ผู้วิจัยใช้คำถามปลายเปิด เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ให้ข้อมูลได้แสดงความคิดเห็นอย่างเป็นอิสระ ระมัดระวังในการใช้คำถามที่ก่อให้เกิดความรู้สึกที่ไม่ดีต่อผู้ให้ข้อมูล และในกรณีที่บางคำถามทำให้ผู้ให้ข้อมูลเกิดความรู้สึกไม่พร้อมจะตอบคำถาม ผู้วิจัยจะยุติการสัมภาษณ์ในประเด็นนั้น ๆ โดยทันที

1.3 ในการสนทนากลุ่มจะเปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่มแสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระ เคารพในความคิดเห็นของกลุ่ม

1.4 ในการสัมภาษณ์รายบุคคลแบบเจาะลึกและการสนทนากลุ่ม ผู้วิจัยจะคำนึงถึงความพร้อม ความสะดวกสบาย และสวัสดิภาพของผู้ให้ข้อมูลอย่างเคร่งครัด

1.5 ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างโดยใช้แบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ส่งหนังสือขอความร่วมมือในการทำวิจัย พร้อมทั้งแจ้งการคุ้มครองสิทธิของผู้ตอบแบบสอบถามและสิทธิในการปฏิเสธไม่เข้าร่วมการวิจัยโดยไม่มีผลกระทบใด ๆ และให้ผู้ตอบแบบสอบถามลงนามในใบยินยอมเข้าร่วมการวิจัย

1.6 ผู้วิจัยชี้แจงเป็นลายลักษณ์อักษรในแบบสอบถาม โดยชี้แจงวัตถุประสงค์ในการตอบแบบสอบถาม รายละเอียดในการตอบ

2. การรักษาความลับของผู้ให้ข้อมูลและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ในการสัมภาษณ์ทุกครั้งผู้วิจัยแจ้งล่วงหน้าเพื่อขออนุญาตผู้ให้ข้อมูลในการบันทึกเทปเสียง ข้อมูลที่ได้ถือเป็นความลับและเทปบันทึกเสียงจะถูกทำลายเมื่อการวิจัยสิ้นสุดลง การสัมภาษณ์จะกระทำในสถานที่ปลอดภัยต่อผู้ให้ข้อมูล ระหว่างการสัมภาษณ์หากผู้ให้ข้อมูลไม่ประสงค์จะตอบคำถามหรือขอยุติการสัมภาษณ์สามารถกระทำได้ทุกขณะ และกรณีผู้ให้ข้อมูลไม่อนุญาตบันทึกเทป ผู้วิจัยเลือกใช้วิธีการจดบันทึก

2.2 ในการสนทนากลุ่ม ผู้วิจัยขออนุญาตบันทึกเทปเสียงและขออนุญาตให้ผู้บันทึกข้อมูลการสนทนาซึ่งเป็นนิติบัญญัติของโรงพยาบาล มีประสบการณ์การทำวิจัยและเป็นพยาบาลประจำการเข้าร่วมในการสนทนา ในระหว่างการสนทนาเปิดโอกาสให้ผู้ให้ข้อมูลร่วมเสนอความคิดเห็น และสามารถปฏิเสธไม่ตอบคำถามนั้น ๆ ได้ในทันที

2.3 ข้อมูลที่ได้จากการถอดเทปบันทึกเสียง จะเก็บไว้โดยใช้รหัสประจำตัวไม่มีชื่อ และแยกเก็บจากข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ให้ข้อมูล

2.4 สำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างโดยใช้แบบสอบถาม จะไม่ระบุชื่อสกุลของผู้ตอบแบบสอบถาม และข้อมูลจะถูกเก็บเป็นความลับ

2.5 แบบสอบถามทั้งหมดจะถูกทำลายภายหลังการวิจัยสิ้นสุดลง

2.6 ผลการวิจัยจะนำเสนอในภาพรวมเท่านั้น

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้มาวิเคราะห์ด้วยวิธีการดังนี้

1. ข้อมูลเกี่ยวกับโครงร่างรูปแบบการพัฒนาศูนย์การบริการสำหรับพยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วยโรงพยาบาลศูนย์ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จากการสัมภาษณ์รายบุคคลแบบเจาะลึก ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลภายหลังการสัมภาษณ์ทุกครั้ง โดยการจำแนกและจัดหมวดหมู่ของข้อมูลซึ่งมีลักษณะแตกต่างและคล้ายกัน พิจารณาองค์ประกอบและความสัมพันธ์ของแต่ละองค์ประกอบ ตรวจสอบกับแนวคิดเชิงทฤษฎีเพื่อช่วยให้เกิดความเข้าใจประเด็นสำคัญ จากนั้นกำหนดเป็นโครงร่างรูปแบบการพัฒนาศูนย์การบริการสำหรับพยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วยโรงพยาบาลศูนย์ภาคตะวันออกเฉียงเหนือซึ่งประกอบด้วยความสัมพันธ์ขององค์ประกอบ 3 มิติ โดยผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลต่ออาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ และปรับแก้ไขให้มีความเหมาะสมตามคำแนะนำ

2. ข้อมูลการรวบรวมความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญจากการสนทนากลุ่ม ผู้วิจัยวิเคราะห์เนื้อหาข้อมูลภายหลังการสนทนากลุ่ม พิเคราะห์เลือกประเด็นที่มีความเห็นสอดคล้องตรงกันและประมวลสรุป จากนั้นปรับโครงสร้างรูปแบบการพัฒนาศมรรณะด้านการบริหารสำหรับพยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วยให้มีความสมบูรณ์ เหมาะสม และสามารถนำไปปฏิบัติใช้ได้จริง

3. ข้อมูลการศึกษาความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบพัฒนาศมรรณะด้านการบริหารสำหรับพยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วยโรงพยาบาลศูนย์ภาคตะวันออกเฉียงเหนือไปใช้ ซึ่งเป็นแบบสอบถามความคิดเห็น วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสถิติสำเร็จรูป (SPSS for Window Version 11.8) ดังนี้

3.1 ข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ เพศ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน ระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่งพยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วยและแผนกที่ปฏิบัติงาน โดยสถิติการแจกแจงความถี่ และร้อยละ

3.2 แนวคิดและทฤษฎีที่ใช้ในการพัฒนาศมรรณะด้านการบริหาร สมรรถนะของผู้บริหาร และการปฏิบัติการบริหารและการวิจัยการบริหารที่ใช้ในรูปแบบการพัฒนาศมรรณะด้านการบริหารสำหรับพยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วยโรงพยาบาลศูนย์ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยสถิติค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน จำแนกเป็นรายด้านและโดยรวม และประเมินระดับจากค่าเฉลี่ย